

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ พัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพล ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ สามารถสรุปผลการ วิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะมีดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยนำเสนอตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. พฤติกรรมของครู ความฉลาดทางอารมณ์ เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ (EMOT) กับตัวแปรพฤติกรรมก้าวร้าว (AGGR) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด มีค่าเท่ากับ 0 .96 รองลงมา คือ ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ (EMOT) กับตัวแปรเจตคติ (ATTI) มีค่าเท่ากับ 0 .88 และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ตัวแปรเจตคติ (ATTI) กับตัวแปรพฤติกรรมก้าวร้าว (AGGR) มีค่าเท่ากับ 0.31

2. โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2 / df) = 1.94 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.015 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.98 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.94 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมอ้อม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมครู

อภิปรายผลการวิจัย

โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาอิทธิพลโดยรวม พบว่ามีอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้เนื่องจากเจตคติ เป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความคิด หรือความรู้ ความรู้สึก ความเชื่อ ความเข้าใจของบุคคลกับแนวโน้มของพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากที่บุคคลมีประสบการณ์กับสิ่งนั้นมาแล้ว สิ่งนั้นอาจเป็นบุคคล วัตถุ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ได้ โดยผลรวมของความรู้สึกนึกคิดและความเข้าใจต่อสิ่งต่างๆ จะเป็นเครื่องกำหนดการแสดงออกทางพฤติกรรมหรือกำหนดปฏิกิริยาของบุคคลต่อสิ่งเหล่านั้นดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551 : 249-251) ได้อธิบายว่าเจตคติเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว บุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกัน ก็มีเจตคติที่แตกต่างกันไปด้วยสาเหตุหลายประการ สอดคล้องกับ รังสรรค์ โฉมยา (2554 : 399) ได้อธิบายว่าในกระบวนการเกิดพฤติกรรมทางสังคม การรับรู้ของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในสังคมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะบุคคลจะมีการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ของสังคมก่อนที่จะค่อย ๆ พัฒนามาเป็นของตนเอง ในการรับรู้ทางสังคม สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล ได้แก่ ลักษณะของบุคคลในสังคมซึ่งถือเป็นสิ่งเร้าชนิดหนึ่ง สภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ ในสังคม ซึ่งถือเป็นสิ่งเร้าและคุณลักษณะของตัวบุคคลที่เป็นผู้รับรู้เอง นอกจากนี้เซอร์ฟ และเซอร์ฟ (จिरเดช อรชุน. 2547 : 48; อ้างอิงมาจาก Sherif and Sherif. 1969 : 93) ได้อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดจากการเรียนรู้โดยมีความสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม ประกอบกับความคิดที่เกี่ยวกับตนเองรวมอยู่ด้วย โดยปกติเจตคติจะแสดงออกในรูปที่เหมาะสมกับสภาวะสังคมเพื่อจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ สุปาณี สนธิรัต (2545 : 143) ได้อธิบายว่า เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากการที่เด็กได้รับตัวแบบที่ก้าวร้าว หรือมีการเล่นเกมรุนแรงซ้ำๆกัน ซึ่งกระบวนการเลียนแบบนี้ถือเป็นส่วนสำคัญต่อการถ่ายโอนเจตคติโดยเด็กจะรับเอาความก้าวร้าวมาเป็นความชอบของเด็กเอง ทำให้มีเจตคติไปในทางบวกต่อความก้าวร้าว เจตคติมีลักษณะเป็นนามธรรม เราไม่อาจสัมผัสเจตคติได้โดยตรง แต่เราอาจทราบเจตคติของบุคคลได้ จากการสังเกตพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล ตามที่ฟิสไบน์และไอเซน (วัชรินทร์ จามจรี. 2550 : 96; อ้างอิงมาจาก Fiehbien and Ajzen's. 1975 : Onine) กล่าวว่า เมื่อบุคคลนั้นได้รับรู้จากสื่อหรือตัวแบบ สื่อหรือตัวแบบนั้น ๆ จะมีอิทธิพลต่อเจตคติผ่านความคาดหวัง ถ้ามีความคาดหวังต่อสิ่งใดหรือการกระทำใดมากก็จะมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งนั้นมากเช่นกัน อธิบายได้ว่าลักษณะทางจิตใจเป็นปัจจัยที่อธิบายในตัวบุคคลที่จะกำหนดพฤติกรรม ซึ่งบุคคลเกิดการรู้คิดประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทำนองที่ให้ประโยชน์หรือโทษ ทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงไปในทางที่ชอบพอใจมากขึ้นน้อยต่อสิ่งนั้นๆ หรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็น

ส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่างไรไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งนั้น (British Journal of Social Psychology. 2000, 39 : 363-380) แสดงให้เห็นว่าเมื่อเด็กมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวก็จะทำให้มีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อูมาวัลย์ จันทะแก้ว (2547) ที่ศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมเปิดรับเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นตัวแปรที่ทำนายพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อเนื้อหาทางเพศผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตได้ร้อยละ 22.6 ดังนั้นการที่เด็กเข้าไปดูเว็บที่มีภาพโป๊แสดงว่าเด็กมีความชอบและความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรม ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับการที่เด็กมีเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งมีตัวแบบจากเกมรุนแรง และปัจจัยภายใน (เจตคติ) ที่เป็นตัวแปรสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

2. ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาอิทธิพลโดยรวม พบว่ามีอิทธิพลในทางบวก ทั้งนี้จะต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาต่อเนื่องกันมาตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมของพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดหรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก โดยการให้โอกาสได้รับรู้ ตีความหมายและแสดงอารมณ์ได้ถูกต้อง การสอนให้เด็กจัดการกับอารมณ์ตนเอง รู้จักรอคอย มีวินัย ควบคุมอารมณ์และเอาชนะโดยการสร้างพฤติกรรมในทางบวก รู้จักเข้าใจและเห็นใจคนอื่น สร้างสัมพันธ์ภาพหรือผูกมิตรกับคนอื่นได้นำไปสู่การเรียนรู้และเกิดทักษะทางอารมณ์ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความสามารถทางอารมณ์ที่มีทั้ง ดี เก่ง สุข อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับตนเองและความสงบสุขของสังคมโดยรวม ดังที่ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2543 : 56-59) กล่าวไว้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ เกี่ยวข้องอย่างมากกับบุคลิกภาพอารมณ์ที่เจริญสมวัย อาทิ ความอดใรรอดได้ ไม่หุนหันพลันแล่นหรือใจร้อน โกรธง่าย การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นต้นความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลในช่วงวัยเด็ก วัยรุ่น อาจแตกต่างกันไปจากระดับความฉลาดทางอารมณ์ของคน ๆ เดียวกัน เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ หรือเมื่ออายุมากขึ้นแล้ว ผู้ชายบางคนเมื่อมีบุตรธิดาแล้ว กลับเป็นคนสุขุม ใจเย็น มีระดับของความเอาใจเขามาใส่ใจเรามากขึ้น นอกจากนี้กรมสุขภาพจิต (2543) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า คือ ความสามารถในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถ 3 ด้าน ดังนี้คือ ด้านดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นและด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต มีความสุขสงบทางใจ สอดคล้องกับ ศิริปานแดง (2547 : 1) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับทัศนคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยกระบี่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนกาญจนาภิเษก

วิทยาลัยกระบี่ จำนวน 307 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่งและสุข อยู่ในเกณฑ์ปกติ และพบว่านักเรียนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและผลการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เก่ง และสุขของนักเรียนมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. การอบรมเลี้ยงดู เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ โดยส่งผลด้านลบ การอบรมเลี้ยงดู เป็นองค์ประกอบประการสำคัญที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ครอบครัวนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการที่บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอิทธิพลต่อแบบแผนพฤติกรรมของเด็กในปัจจุบันและศักยภาพของเด็กในอนาคต ดังที่ สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2525 : 35) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลสำคัญยิ่งต่อชีวิตของเด็กพ่อแม่จะเป็นตัวแทนทางสังคมที่ดีในการช่วยเหลือเด็ก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีความสำคัญมาก ในการที่จะส่งเสริมพัฒนาการและปั้นแต่งให้ลูกเจริญเติบโตขึ้นมาในลักษณะเช่นใดซึ่งจะขึ้นอยู่กับวิธีการที่พ่อแม่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดู เช่น เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีบุคลิกภาพแบบหนึ่ง หรือเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยก็จะมีบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่ง ทัศนคติของพ่อแม่ตลอดจนการปฏิบัติของพ่อแม่ต่อลูก รวมกันขึ้นเป็นบรรยากาศของครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูแก่ลูก นอกจากนี้ ประไพ ภูมิวุฒิสาร. 2530. 187-193 ได้กล่าวว่าการอบรมเลี้ยงดูส่วนใหญ่พ่อแม่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวมีอำนาจเด็กขาดในครอบครัวตั้งกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติตามมีสิทธิที่จะจัดการกับสมาชิกในครอบครัวตามที่ตนเองปรารถนาการตัดสินใจใด ๆ ของครอบครัวลูกไม่มีสิทธิออกเสียงด้วย ความต้องการของลูกไม่ได้รับการตอบสนองเสมอไป พ่อแม่ไม่แสดงความรักใคร่ต่อลูก ความเอาใจใส่กันมีน้อย ทุกคนปฏิบัติภารกิจของครอบครัวตามหน้าที่ ลูกมิได้รับอนุญาตให้ออกไปไหนไกลบ้าน ผลการอบรมเลี้ยงดูลูกแบบนี้ลูกมักขาดความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพ่อแม่ ทำให้ขาดความศรัทธาเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขี้อายไม่เป็นตัวของตัวเอง ขาดความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัยไม่สามารถตัดสินใจตนเองในบางเรื่อง เพราะไม่เคยได้รับการฝึกตัดสินใจด้วยตนเองมาก่อน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มุขิตา ศิริจันทร์ (2547 : 38-40) พบว่าการเลี้ยงดูแบบให้ความรักมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการแสดงออกทางวาจาของพฤติกรรมก้าวร้าว ($r=.43$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเลี้ยงดูแบบลงโทษมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการแสดงออกทางวาจา ($r=.56$) และทางกาย($r=.91$) ของพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีสัมพันธ์เชิงลบกับการแสดงออกทางวาจาของพฤติกรรมก้าวร้าว ($r=-.27$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเชิงบวกกับการแสดงออกทางวาจา ($r=.86$)

และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการแสดงออกทางกาย ($r = -.39$) ของพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. พฤติกรรมของครู เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและอ้อมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดบึงกาฬ โดยส่งผลทางบวกการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพได้นั้นย่อมเกิดจากคุณภาพการสอนของครู ครูและนักเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมอีกอย่างหนึ่งที่มีบทบาทต่อตัวนักเรียน กล่าวคือ ครูเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน คำพูด และการกระทำของครูมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดตลอดจนการส่งเสริมวุฒิภาวะของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ความรัก ความเข้าใจ และความเมตตาที่ครูมีต่อนักเรียน จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเจริญงอกงามไปในทางที่ดี ดังนั้นครูจึงควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีเป็นกันเอง ยอมรับ และให้กำลังใจแก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความมั่นคงทางจิตใจสุขภาพจิตดี เพราะพฤติกรรมที่แสดงความจงเกลียดจงชังของครูต่อเด็ก ทำให้เด็กเป็นคนเฉื่อยชาต่อการแก้ปัญหา เป็นปฏิปักษ์ต่อคนอื่น ก้าวร้าว และปรับตัวพฤติกรรมครูเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมครู ได้แก่ การลงโทษ ขาดการดูแลเอาใจใส่และการเป็นแบบอย่าง นกตล ธีระออกนิษฐ์ (2542) ศึกษาปัญหาการเรียน ด้านส่วนตัว ด้านสังคมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี พบว่า การเป็นแบบอย่างของครูมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวและคาเวลล์และคณะ (Cavell et al : 199-235) ศึกษาเรื่องการประเมินผลกระบวนการเปลี่ยนแปลงขั้นต้นในเรื่องการป้องกันความก้าวร้าวของเด็กที่เกิดอย่างต่อเนื่อง พบว่า จากการปรับพฤติกรรมครูในด้านการให้คำปรึกษาตลอดจนการลงโทษอย่างเป็นธรรมมีความสัมพันธ์กับการลดพฤติกรรมก้าวร้าวสอดคล้องกับรูเทอร์ฟอร์ด (Rutherford ,2000 : 3) ที่ศึกษาวิธีการรับมือกับพฤติกรรมก้าวร้าวและความรุนแรง ในโรงเรียน พบว่า การดูแลเอาใจใส่พฤติกรรมของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้นส่งผลให้เด็กลดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงลงได้ และการศึกษาของ สตีเฟนสันและคณะ (Stephenson et al, 2000 : 225-235) ศึกษาพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวกับการเริ่มสอนหนังสือในโรงเรียน พบว่าพฤติกรรมครูที่มีลักษณะเป็นมิตรและมีความเป็นธรรมสัมพันธ์กับการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณี เสียงดี (2547 : 89) พบว่า พฤติกรรมของครู มีอิทธิพลทางอ้อมพฤติกรรมก้าวร้าวผ่านลักษณะส่วนบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.09 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ญาณี เหล่าวิริยะรัตน์ (2552 : 92) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า แบบแผนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านความก้าวร้าวทางกายที่ พบสูงสุด คือ การผลัก ตัน หรือดึงเด็กคนอื่น ๆ และการเตะ ตี และ/หรือทุบผู้อื่น แบบแผนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านความก้าวร้าวทางความสัมพันธ์ที่พบสูงสุด คือ การบอกเพื่อนว่าจะไม่แบ่งของเล่น หรือของกินให้ถ้าเพื่อนไม่ทำในสิ่งที่ตนต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาหรือหาวิธีการในการส่งเสริมนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โดยนำปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมของครู ความฉลาดทางอารมณ์ และเจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ไปวางแผนพัฒนาหรือหาวิธีการในการส่งเสริมให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีพฤติกรรมก้าวร่วมน้อยลง ดังนี้

1.1 การอบรมเลี้ยงดู ของพ่อแม่ควรให้ความรักความเข้าใจในตัว of นักเรียน เข้าใจพัฒนาการของเด็กในระยยะต่าง ๆ เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลสำคัญยิ่งต่อชีวิตของเด็กพ่อแม่จะเป็นตัวแทนทางสังคมที่ดีในการช่วยเหลือเด็ก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีความสำคัญมาก ในการที่จะส่งเสริมพัฒนาการและบั้นแต่งให้ลูกเจริญเติบโตขึ้นมาในลักษณะเช่นใดซึ่งจะขึ้นอยู่กับวิธีการที่พ่อแม่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดู เช่น เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจะมีบุคลิกภาพแบบหนึ่ง หรือเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยก็จะมีบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่ง ทิศนะคติของพ่อแม่ตลอดจนการปฏิบัติของพ่อแม่ต่อลูก

1.2 พฤติกรรมของครู เนื่องจากครูเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน คำพูด และการกระทำของครูมีผลต่อความรู้สึกรู้สึกนึกคิดตลอดจนการส่งเสริมวุฒิภาวะของนักเรียนเป็นอย่างมาก การให้ความรัก ความเข้าใจ และความเมตตาที่ครูมีต่อนักเรียน จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเจริญงอกงามไปในทางที่ดี ดังนั้นครูจึงควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีเป็นกันเอง ยอมรับ และให้กำลังใจแก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความมั่นคงทางจิตใจสุขภาพจิตดี เพราะว่าพฤติกรรมที่แสดงความจงเกลียดจงชังของครูต่อเด็ก ทำให้เด็กเป็นคนเฉื่อยชาต่อการแก้ปัญหา เป็นปฏิปักษ์ต่อคนอื่น ก้าวร้าว และปรับตัวไม่ได้

1.3 ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาต่อเนื่องกันมาตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมของพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดหรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก โดยการให้โอกาสได้รับรู้ ตีความหมายและแสดงอารมณ์ได้ถูกต้อง การสอนให้เด็กจัดการกับอารมณ์ตนเอง รู้จักรอคอย มีวินัย ควบคุมอารมณ์และเอาชนะโดยการสร้างพฤติกรรมในทางบวก รู้จักเข้าใจและเห็นใจคนอื่น สร้างสัมพันธภาพหรือผูกมิตรกับคนอื่นได้นอกจากการอบรมเลี้ยงดูแล้ว การกระทำตนเป็นแบบอย่างของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงให้เด็กได้เลียนแบบ การเปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ด้านต่างๆ ที่นำไปสู่การเรียนรู้และเกิดทักษะทางอารมณ์ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความสามารถทางอารมณ์ที่มีทั้ง ดี เก่ง สุข อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับตนเองและความสงบสุขของสังคมโดยรวม

1.4 เจตคติต่อพฤติกรรมก้าวร้าว เนื่องจากเจตคติมีลักษณะเป็นนามธรรม เราไม่สามารถสัมผัสเจตคติได้โดยตรง แต่อาจทราบเจตคติของบุคคลได้จากการสังเกตพฤติกรรม

หรือการกระทำของบุคคลอื่นๆ โดยเจตคตมีลักษณะที่สำคัญทั่วไปคือ เป็นเรื่องของ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีระดับของความหนาแน่น หรือเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไข เป็นเรื่อง เฉพาะตัวแสดงออกได้ 2 ทิศทางทั้ง ด้านบวกและด้านลบ มีความเข้มที่แตกต่างกันแต่ละ สถานการณ์ แต่ละบุคคล เจตคติบางอย่างมีลักษณะเป็นแกนสำคัญของชีวิต และเจตคติสามารถ เกิดขึ้นในระดับของจิตสำนึก จิตไร้สำนึก และจิตกึ่งสำนึกด้วย ฉะนั้นการให้ข้อมูลความรู้ ความคิด ความรู้สึก และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องการควบคุมอารมณ์ และสามารถช่วยสร้างเจตคติที่ดี ให้เกิดขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสม มั่นคง สมดุลและสอดคล้องกับ พฤติกรรมที่จะตามมา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวกับกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นโดยเฉพาะ นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เนื่องจากนักเรียนกลุ่มดังกล่าวจะเจริญเติบโตไปเป็น เยาวชนในวันข้างหน้าการศึกษาวิจัยดังกล่าวจะทำให้ทราบปัจจัยที่ผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและ ได้ทำแนวทางป้องกันต่อไป

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทั้ง 4 ตัวแปร สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรพฤติกรรมก้าวร้าว ได้ร้อยละ 70 แสดงว่า ยังมี ตัวแปรอื่น ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวอีก ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไปจึงควรพิจารณนำ ตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพลมาศึกษาเพิ่มเติมตามที่คุณวิจัยได้ทำการศึกษาไว้แล้ว เช่น การเชื่อในอำนาจ แห่งตน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และบุคลิกภาพ เพื่อให้โมเดลสามารถอธิบาย ความแปรปรวนของพฤติกรรมก้าวร้าว ได้มากขึ้น